

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมเรื่องอักษรธรรมล้านนา

ชื่อผู้เขียน : พันตรี วัลลภ มณีไชยฐา

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต : สาขาวิชาการศึกษาจากระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี้นแดง ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตุลิต ดวงสา กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสุวรรณ กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมเรื่องอักษรธรรมล้านนา ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และปัจจัย เงื่อนไข ผู้เรียน ผู้ถ่ายทอดและชุมชนที่ให้การสนับสนุน การถ่ายทอดอักษรธรรมล้านนา

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ทำการสัมภาษณ์และสังเกตผู้เรียน ผู้ถ่ายทอด ทั้งแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการหาข้อสรุปแล้วนำเสนอด้วยการบรรยายตามประเด็นที่ศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า วิวัฒนาการและกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมอักษรธรรมล้านนา ในอดีตวัดมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดอักษรธรรมล้านนา โดยอาศัยขั้นตอนของการบวชในพุทธศาสนาเพื่อจัดการศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลจากพระผู้เป็นอาจารย์ให้เป็นไปในทิศทางที่กำหนด เนื้อหาส่วนใหญ่จึงเน้นในเรื่องเกี่ยวกับศาสนา พิธีกรรม และความเชื่อ หลังจากการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2442 มีการศึกษาสมัยใหม่เข้ามา วัดจึงลดบทบาททางการศึกษาลงไป เนื้อหาส่วนใหญ่เน้นในด้านการอ่านออกเขียนได้ เพื่อใช้ในการค้าของนักประวัติศาสตร์ การอนุรักษ์จากผู้ที่มีความห่วงหาพันที่เคยมีคุณค่ามาแต่ในอดีต และมีความห่วงใยความรู้ ภูมิปัญญาต่างๆ ของล้านนาที่จารึกด้วยอักษรธรรมล้านนา ปัจจุบันการถ่ายทอดอักษรธรรมล้านนายังคงมีอยู่ในวงแคบ คือในบางวัด หมอชาบ้านและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Thesis Title : Enculturation Processes on Lanna Dhama Alphabets

Author : Major Wallop Maneechedta

M.Ed. : Nonformal Education

Examining committee :

Assist. Prof. Yongyudh Plianpadung Chairman

Assist. Prof. Dr. Dusit Duangsa Member

Assoc. Prof. Dr. Chukiat Leesuwana Member

Abstract

The purposes of this study were that firstly, to examine both past and present of evolution and educational dimensions of enculturation processes on Lanna Dhama Alphabets, secondly, to examine the learners, teachers and community's cause and provisos in supporting this process.

The study was made possible, in addition, to review of documents in-depth interviews based on predetermined questions and through field observations. Subsequently, collected data were analyzed, summaries and analytical description made and presented.

The finding of this study was that in the past enculturation processes on Lanna Dhama Alphabets occurred in the temple. The temple constituted an educational center for community members directed and supervised by teacher monks.

Later, after the reform of education in 1899, there was a new educational system in the community that reduced the role of the temple in providing education. Thus, enculturation processes on Lanna Dhama Alphabets lost the contents on education. The greater part of what is left is what has been preserved and transmitted by historians and people who appreciate the value of the past which is also symbolic of Lanna Culture.

The valuable knowledge that had been inscribed through Lanna Dhama Alphabets is now on the study in some temples, practitioners of traditional medicine and Chiangmai University.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved